

## LETNÍ ŠKOLA BOHEMISTIKY NA FF UPOL 2026

### Programová nabídka

Plánovaný termín 25.–27. 8. 2026

#### *Proměny historického románu v české literatuře (P, 90 min)*

**Erik Gilk**

Přednáška bude sestávat ze dvou částí. V první části budou vysvětlena a charakterizována specifika žánru historického románu a jeho postavení v literatuře malého národu, jehož existence v 19. století nebyla samozřejmá. V druhé části pak bude zaměřena pozornost na žánrové transformace a modifikace od počátku krátkého 20. století až do současnosti. Během výkladu bude větší pozornost věnována těm románům, které ve vývoji žánru znamenaly progresivní přelom (Vančurova *Markéta Lazarová* a Durychovo *Bloudění*, Šotolovo *Tovaryšstvo Ježíšovo* a Macurova tetralogie *Ten, který bude*).

#### *Brněnská německá literatura jako pendant k pražské (P, 90 min)*

**Ingeborg Fialová**

Pražská německá literatura je v dějinách německého písemnictví zavedený pojem, zatímco se o jiných „městských“ literaturách z území Čech a Moravy neuvažuje, ačkoli by si to přinejmenším Brno zasloužilo. V tomto „předměstí Vídně“ a v jeho okolí psal německy svá díla jistě nejméně tentýž počet autorů jako v Praze (ne-li vyšší) a mnohá z nich jsou pozoruhodná a čtivá dodnes, byť tu samozřejmě není žádný Franz Kafka. Přednáška pojedná o brněnských německy psavších autorech 20. století, jejichž texty v českém překladu by se měly zanedlouho stát součástí antologie brněnské německé literatury.

#### *Pojmenování literární postavy (P, 90 min)*

**Karel Komárek**

Postavy a místa se v literárních textech pojmenovávají především vlastními jmény. Vlastní jména osob a míst primárně umožňují orientaci v obsahu sdělení, ale často bývají volena nebo tvořena tak, aby spoluvytvářela estetické vyznění textu. Jsou prostorem pro jazykovou tvořivost. V literárních textech nacházíme i pojmenování postav a míst jinými prostředky než vlastními jmény: jde především o apelativní pojmenování, o víceslovné deskripce, ale též o záměrné anonymizace. Téma bude probráno na textech, které představují jednotlivé typy.

#### *Jak správně prezentovat? (P, 90 min)*

**Michaela Kopečková**

Přednáška je zaměřena na základní principy prezentačních dovedností s využitím vizuální opory, jež v dnešní době bývá nedílnou součástí veřejného projevu. V první části budou představeny požadavky na projev z hlediska jeho celkového uspořádání, kultivované výslovnosti, výběru lexika apod. Dále budou charakterizovány vybrané oblasti neverbálního projevu (adaptéry, postoj mluvčího, oční kontakt). Závěr přednášky bude věnován přípravě prezentace (struktura, formální požadavky, vizuální styl) a také práci s trémou.

*Mystifikace a pseudonymy v české polistopadové literatuře (P, 90 min)***Lubomír Machala**

Přednáška identifikuje a popisuje současné podoby českých literárních mystifikací a užívané pseudonymy, což jsou metody a postupy v českém umění (literatuře) velmi populární a produktivní i z historického hlediska, jak dokládají např. kauza Rukopisů zelenohorského a královédvorského, publicistika Jaroslava Haška, balady a sonety Roberta Davida či fenomén Jára Cimrmana. Výklad mimo jiné odhalí, která polistopadová česká literární mystifikace zmátla dokonce italské literáty, a také, kdo doopravdy napsal sbírku erotických veršů Pták Brunát, podepsanou Zunou Cordatovou.

*Cesty k dospělosti pohledem současné české literatury pro děti a mládež (P, 90 min)***Anna Malimánková**

Přednáška přinese výsledky analýzy způsobů, jakými je v současné české literatuře pro děti a mládež konstruována dospělost. Bude prezentovat, jaké aspekty dospělosti jsou v literárních textech zobrazeny a jaké naopak skryty. Zda jsou dospělost a dětství tematizovány jako dvě odlišné etapy, nebo lze vyznívat tendence tyto dva světy sblížovat a vytvářet tak dětským a dospívajícím čtenářům bezpečný prostor na jejich cestě k dospělosti a dospělým zase prostor k otevřenosti a porozumění.

*Obraz sexuálních deviací v české polistopadové próze (P, 90 min)***Matouš Pavlík**

Přednáška se zaměří na zobrazování sexuálních deviací v české próze vydané po roce 1989. Na vybraných dílech Jana Křesadla, Petry Hůlové, Miloše Urbana, Petra Stančíka, Václava Kahudy a Petra Ulrycha představí různé podoby jejich literárního uchopení a funkce, které v jednotlivých textech plní. Ukáže, že sexuální deviace v analyzovaných dílech slouží jako prostředek charakteristiky postav, společenské kritiky, filozofické a náboženské reflexe i metaforického ztvárnění lidské pudovosti.

*Vyjednávání, nebo vydírání? (S, 90 min)***Soňa Schneiderová**

Seminář se zaměří na techniky strategické komunikace, vysvětlení rozdílů mezi přesvědčováním, manipulací, vyjednáváním a vydíráním. Techniky, které určují úspěšnost v komunikaci, jsou vyjednáváním a argumentací. Těm bude věnována pozornost na pozadí současných společenských událostí, v komunikaci současných politiků. Účastníci semináře budou mít možnost si některé komunikační dovednosti vyzkoušet v podobě hrané scény.

*Jak politické blogy formují pohled na svět: Kritické čtení Vidlákových kydů (P, 90 min)***Jindřiška Svobodová**

Pracovní přednáška bude věnována kritické diskurzivní analýze vybraných textů z blogu *Vidlákovy kydy*. Přednášející se v ní zaměří na to, jak se v příspěvcích pomocí metafor, emocí, polarizace a zpochybňování autorit vytváří alternativní interpretace reality a jak alternativní média ovlivňují čtenářské postoje. Současně nabídne podněty pro rozvoj kritického čtení a mediální gramotnosti ve výuce českého jazyka.

*Česká detektivka šedesátých let mezi literaturou a filmem (P, 90 min)*

**Michal Sýkora**

Přelom padesátých a šedesátých let u nás přinesl obnovený zájem o detektivní žánr jak v literatuře, tak ve filmu. Následně se objevila nová generace autorů, která výrazně obohatila domácí žánrovou produkci a podstatně přispěla k rozmachu české detektivky v šedesátých letech. Přednáška se zaměří na hlavní vývojové trendy detektivního žánru v literární i filmové tvorbě a představí nejvýznamnější osobnosti a díla tohoto období.

*Proměny antického mýtu: odraz antické mytologie v moderní a současné literatuře (P, 90 min)*

**Kristýna Vaňková**

Přednáška se zaměří na proměny antických mytologických motivů v literatuře od nejstarších dob po současnost, přičemž jako výchozí bod poslouží *Proměny* římského básníka Ovidia, jež budou stručně konfrontovány s jejich řeckými předlohami. Přednáška vytvoří teoretický rámec pro následný seminář, jenž bude koncipován jako diskuse nad konkrétními ukázkami literárních děl 20. a 21. století z české i světové literatury. Hlavním cílem bude identifikovat mytologické motivy, porovnat je s jejich antickými předlohami a interpretovat, jakým způsobem jejich aktualizace a proměna v novém literárním kontextu ovlivňuje význam textu.